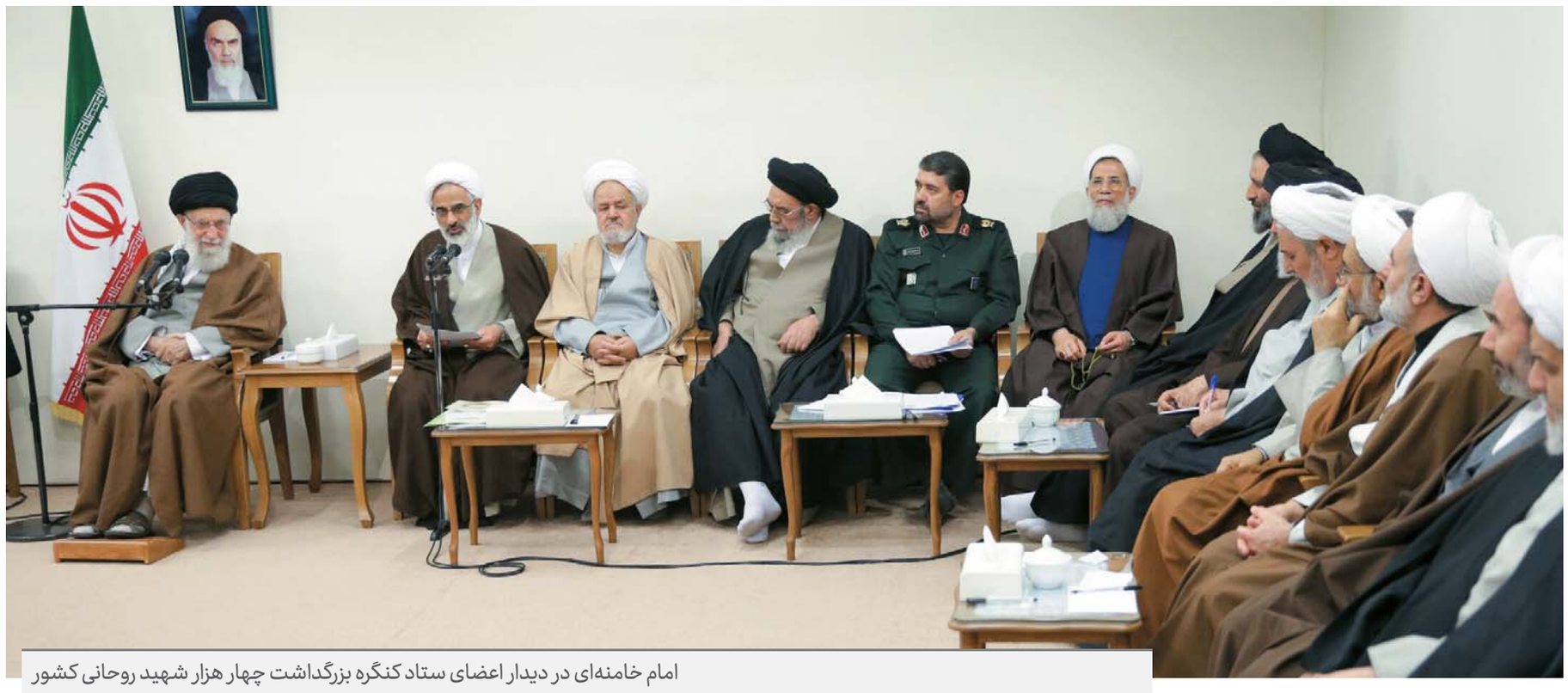

امام خامنه‌ای در دیدار اعضای ستاد کنگره بزرگداشت چهار هزار شهید روحانی کشور

روحانیت، پیشگام در عرصه‌های دانش، جهاد و شهادت

نخستین کنگره ۴۰۰۰ شهید روحانی کشور با پخش سخنرانی رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان این کنگره و سخنرانی آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، حجج‌اسلام رئیسی رئیس‌جمهور، حاجی‌صادقی نماینده ولی‌فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و سردار سلامی فرمانده کل سپاه پاسداران، ۴ خرداد در مصلای قدس قم برگزار شد.

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای ستاد کنگره بزرگداشت ۴ هزار شهید روحانی که در تاریخ ۲۳ دی‌ماه ۱۳۹۸ برگزار شده بود، ۴ خرداد در محل برگزاری این همایش در قم منتشر شد.

بسم‌الله الرحمن الرحیم

والحمدلله رب‌العالمین والصلاة

والسلام علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.

بزرگداشت علما و روحانیونی که در خدمت جهاد و در عرصه جهاد وارد شدند و جهاد کردند و سرانجام هم به سعادت شهادت رسیدند، کار بسیار شایسته‌ای است. از این جهت مهم است که روحانیون همیشه دعوت به خیر می‌کنند؛ اگر چنانچه خود داعی الی‌الخیر در عرصه خیر پیش‌قدم باشد، تأثیرش بیشتر است؛ کونوا دعاةً للناس بغیر السنتکم. این علمای شهید ما کسانی هستند که دعوت کردند مردم را، هم با زبانشان، هم با عملشان. بنده در دفاع مقدس، مکرر دیدم طلبه‌های جوانی را که لباس نظامی تنشان بود، عمامه سرشان بود و از اول به‌عنوان تبلیغ در وسط یگان‌های رزمی آمده بودند تا برای جوان‌هایی که مشغول جهاد هستند، احکام دین را، نصایح را [بیان کنند] و وظایف روحانی را انجام بدهند؛ لکن به این اکتفا نمی‌کردند ـ ما دیدیم، شناختیم ـ و خودشان در صفوف مقدم وارد میدان جنگ می‌شدند و تعداد زیادی هم به شهادت رسیدند.

خب، در باب شهادت روحانیون، شهادت برای عالم روحانیت یک امر جدیدی نیست. ما در کتاب‌های درسی طلبگی‌مان، دو کتاب، از دو شهید داریم: شهید اول و شهید ثانی؛ یعنی طلبه ما وقتی وارد درس حوزه علمیه می‌شود، بعد از دو سه سالی که می‌گذرد، کتاب شرح لمعه را می‌خواند؛ لمعه مال یک شهید است، شرحش مال یک شهید دیگر است؛ دو شهید بزرگوار از علمای برجسته و جزء کسانی که از لحاظ رتبه علمی، جزء ستاره‌های عالم روحانیت‌اند؛ یعنی در طول این هزار سال تاریخ فقه استدلالی شیعه، این‌ها جزء برجسته‌هایند؛ هم شهید اول، هم شهید ثانی. شهید ثالث هم داریم که البته شهید ثالث اسم چند نفر است: هم شهید برغانی قزوین، هم شهید شیخ نورالله شوشتری در هند و شهدای گوناگون دیگر؛ بعد شهدای روحانی دیگری که به‌عنوان شهید اول یا شهید دوم یا شهید سوم شناخته نشدند؛ شهید مدرس، روحانی عالی‌قدر، شهید شیخ فضل‌الله نوری، روحانی عالی‌قدر؛ این‌ها شهدای عالم روحانیت‌اند و از این قبیل [باز هم] هستند. بنابراین مسئله شهادت در بین جمع روحانیون، امر جدید و تازه‌ای نیست و ما شهدای بزرگی داشته‌ایم.

در بین روحانیون اهل سنت هم همین‌جور؛ [این] مخصوص شیعه نیست؛ هم در جنگ کسانی را داشتیم، هم در بعد از جنگ در دوران‌های مختلف؛ در همین اواخر، این شهید شیخ‌الاسلام [ماموستا محمد شیخ‌الاسلام از اعضای مجلس خبرگان رهبری که بیست‌وهفتم ماه مبارک رمضان سال ۸۸ به دست عناصر مزدور به شهادت رسید] که جزء روحانیون بسیار مؤثر و مفید در کردستان بود و به شهادت رسید و شهدای متعدد دیگری که چه در این منطقه، چه در مناطق دیگر به شهادت رسیدند.

خب، این‌ها افتخارات روحانیت است؛ ما از این بعد نگاه نکنیم که حالا این در مقایسه با بقیه اقشار چه جور است؛ این [مسئله] درجه دوم و سوم است؛ از این بعد نگاه کنیم که در عالم دعوت الی‌الخیر، شهید روحانی آن کسی است که با جان خودش وارد میدان دعوت شده؛ این خیلی مهم است و ما امروز در بین طلاب جوان، در بین فضلای جوان، احتیاج به این روحیه داریم که بدانند که عالم دین بودن و ملای بزرگ بودن و مجتهد عالی‌مقام بودن، به‌معنای کناره‌گیری و انزوای از میدان جهاد نیست؛ بلکه عالم دین، مرجع تقلید، استاد برجسته درجه یک حوزه علمیه، مثل امام بزرگوار ما، وارد میدان جهاد شد و آن جهاد عظیم را ایشان انجام داد که در طول تاریخ شیعه، یک چنین جهادی با این عظمت و با این نتایج وجود ندارد؛ هم عالم بود، هم محقق بود، هم فقیه و اصولی بود؛ هم حکیم بود و [هم] عارف بود؛ یعنی یک انسان برجسته علمی در حد امام بزرگوار، اول مجاهد دوران خودش؛ بلکه بسیاری از دوران‌ها بود و در بالاترین رتبه قرار گرفت؛ بنابراین این تصور به وجود نیاید که اگر می‌خواهیم عالم باشیم، مرجع باشیم، محقق باشیم، مدرس عالی‌مقام در حوزه باشیم، لازمه‌اش کناره گرفتن از کار جهاد و عرصه جهاد و مانند این‌هاست؛ نخیر، ورود در عرصه جهاد وظیفه ماست؛ ما باید جهاد بکنیم.

حالا جهاد انواع مختلفی دارد: یک وقت ممکن است که جهاد علمی رجحان پیدا کند ـ بله، مواردی داریم از این قبیل که جهاد علمی رجحان پیدا می‌کند ـ یک وقت هم، جهاد نظامی رجحان پیدا می‌کند، یک وقت جهاد سیاسی رجحان پیدا می‌کند، یک وقت جهاد اجتماعی و ورود در فعالیت‌های اجتماعی رجحان پیدا می‌کند. در همه این موارد، طلاب و فضلای جوان ما، باید احساس مسئولیت بکنند و بدانند که خطاب اول، متعلق به آنهاست؛ برای اینکه وظیفه اولی و اصلی ما جامعه روحانیت، عبارت است از: دعوت الی‌الخیر؛ کاری که انبیا علیهم‌السلام می‌کردند؛ این وظیفه اولیه ماست و بهترین وسیله دعوت الی‌الخیر هم عبارت است از؛ عمل، عمل در میدان خیر و در میدان دعوت. بنابراین وارد شدن در میدان مجاهدت، برای عالم دینی و روحانی یک وظیفه اولی و بدیهی و قطعی است؛ در این هیچ تردیدی نیست. آن‌کسی که از میدان جهاد کناره می‌گیرد، در واقع بایستی توجه بکند که میدان جهاد، اساس قضیه است.

خوشبختانه ما در بین روحانیون بزرگوارمان [این روحیه را می‌بینیم]. حالا شهدا را آقایان احصاء کرده‌اند. مرحوم امینی رضوان‌الله‌علیه صاحب الغدیر کتابی دارند، به‌نام شهداءالفضیلة که همین علمای شهید در طول تاریخ را احصاء کرده‌اند؛ [البته] نه همه را، [بلکه] یک تعدادی را ایشان توانسته‌اند، پیدا کنند؛ از قرن چهارم پنجم به بعد را ایشان احصاء کرده‌اند [و] قبل از آن را ایشان احصاء نکرده‌اند. در طول زمان هم کسان زیادی هستند که به شهادت رسیده‌اند یا در میدان مجاهدت و مبارزه بوده‌اند و شهادت نصیبشان نشده؛ لکن مجاهد فی‌سبیل‌الله بودند؛ [نام] این‌ها قهراً در آن کتاب‌ها نیامده؛ خب این یک فرهنگ افتخارآمیزی است برای روحانیت و امیدواریم که ان‌شاءالله این روحیه و این حالت ادامه پیدا کند.

توصیه من به دوستان و برادران عزیزی که این بزرگداشت‌ها را برگزار می‌کنند، این است که به‌عنوان هدف به این‌ها نگاه نشود؛ این‌ها وسیله‌اند، این‌ها ابزارند؛ دنباله این بزرگداشت‌ها باید کارهای فراوانی انجام بگیرد. پیدا کردن شیوه‌های عمل و شیوه‌های کار احتیاج به گروه‌های فکری دارد؛ مجموعه‌های اهل فکر، کسانی که اهل فکرند، اهل فرهنگ‌اند، اهل هنرند، بنشینند و راه‌های مختلف را پیدا کنند؛ همین‌طور که به آقایان عرض کردیم، ترویج نام‌های این‌ها، ترویج عکس‌های این‌ها، بیان شرح‌حال‌های این‌ها، ترویج و تکثیر وصیت‌نامه‌های این‌ها و بیان موقعیت‌هایی که این‌ها در آن قرار داشتند و در آن موقعیت‌ها دست به این جهاد زدند، کارهای خیلی مهمی است؛ این‌ها را باید تکثیر کرد و انشاءالله همه در مقام استفاده از معنویت این بزرگواران باشند.

امیدواریم انشاءالله مؤید باشید و خداوند شماها را موفق بدارد و کمک‌تان کند تا بتوانید، آن کار لازمی را که در این زمینه هست، انجام بدهید.

والسلام علیکم و رحمة‌الله و برکاته

• منطق روحانیت، تواضع در برابر مردم و غم‌خواری آنان است

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی در این کنگره، ضمن تسلیت شهادت امام صادق علیه‌السلام و خیرمقدم به حضار، اظهار کرد: از بزرگوارانی که با نام و بی‌نام در طول این سال‌ها در گرامی‌داشت شهدا، یادمان‌های گوناگونی را برگزار کرده‌اند و فعالیت‌های زیادی را برای بازشناسی شهیدان عالی‌قدر انجام داده‌اند، کمال تقدیر و تشکر را داریم.

وی با بیان اینکه برگزاری این کنگره در ماه خرداد و در ایام شهادت امام صادق علیه‌السلام رازآلود و معنادار است، خاطرنشان کرد: امام شهدا در منشور روحانیت فرموده‌اند: صدها سال است که روحانیت، تکیه‌گاه محرومان بوده است؛ همیشه مستضعفان از کوثر زلال معرفت فقهای بزرگ سیراب شده‌اند و مجاهدت‌های علمی و فرهنگی آنان به‌حق از جهاتی افضل از دماء شهیدان است. آنان برای دفاع از مقدسات دینی، تلخی‌هایی را کشیده‌اند و زندان‌ها و اذیت و آزارها دیده‌اند و زخم‌زبان‌ها شنیده‌اند و شهدای گران‌قدری را به پیشگاه مقدس حق تقدیم کرده‌اند. شهدای روحانیت منحصر به شهدای مبارزه و جنگ در ایران نیستند؛ در هر نهضت مردمی، علمای اسلام اولین کسانی بوده‌اند که بر تارک جبینشان، خون و شهادت نقش بسته است؛ کدام انقلاب مردمی و اسلامی را سراغ داریم که در آن حوزه و روحانیت پیشکسوت شهادت نبوده‌اند و بر بالای دار نرفته‌اند و اجساد مطهرشان بر سنگ‌فرش‌های حوادث خونی به شهادت نایستاده است.

مدیر حوزه‌های علمیه تصریح کرد: ملت بزرگ و شریف ایران و محور مقاومت در چند دهه گذشته، بهای سنگینی پرداخته‌اند و بیش از ۲۰۰ هزار شهید و ۵۰۰ هزار جانباز و ده‌ها هزار اسیر و آزاده و ترورهای زیاد و تحمل تحریم‌های چهل‌ساله و هزاران سختی و مرارت را ملت بزرگ ما تحمل کرده است. ما عاشورا را که تحلیل کنیم، خواهیم دید که امام حسین علیه‌السلام و یاران او قربانی شده‌اند و معلوم می‌شود که هدف متعالی پشت این بهای سنگین بوده است.

امام جمعه قم بیان کرد: این بها برای اهداف کوچک، امروز، منطقه‌ای، محدود و... نبوده است؛ بلکه فعالیت‌های نیروهای مسلح و بسیج و جوانان مجاهد و محور مقامت ما، انقلاب اسلامی بوده است.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: شهدا آمده‌اند پیچ و مهره‌های فکر منطقه را تغییر دهند و این پیام امام و شهداست؛ انقلاب اسلامی دستاوردهای فراوانی در حوزه‌های علم، فرهنگ و دانش داشته است. پایه‌ریزی گفتمان معرفتی جامع و نوین در عالم است؛ این بهای شهدای ما و شماست.

وی ابراز کرد: ملت ما امروز در معرض سنگین‌ترین تهاجم‌های بی‌نظیر تاریخ در همه قلمروهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی قرار گرفته است؛ سپاه کفر با تمام قوا به مبارزه پرداخته است؛ آنان بهتر می‌دانند که در ایران، چه رازهایی نهفته است؛ چه پیام‌هایی پنهان و آشکار است و با این درک، به مصاف ما آمده‌اند.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه خاطرنشان کرد: دشمنان کور خوانده‌اند؛ موتور محرکه انقلاب اسلامی، شهدا، امام، مراجع، حوزه‌ها و دانشگاه‌ها و ملت رشید ایران هستند؛ ما سختی‌های فراوانی داریم؛ اما تغییر معادلات قدرت، معرفت، علم و دانش و فرهنگ دنیا، نیاز به وحدت و همبستگی و جان‌فشانی و فداکاری و استواری در این مسیر نورانی دارد؛ شهدای ما ضامن پایداری و استقامت ما هستند.

عضو فقهای شورای نگهبان تصریح کرد: برخی از شهدای روحانی مربوط به محدثان و راویان و عصر غیبت صغری هستند؛ گروهی دیگر از شهدای روحانی برای قرن چهار تا دوره معاصر برشمرده شده‌اند و اما عصر انقلاب اسلامی، عصری نو و جدید و تجربه‌ای کاملاً تازه را آفریده و در این مرحله، حداقل ۴۰۰۰ شهید تقدیم کرده‌ایم.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: حوزه و روحانیت باید تلاش کند، مانند همیشه مرجعیت علمی، معنوی، اخلاقی و اجتماعی را برای خدمت به مردم حفظ کند؛ روحانیت در عصر دفاع مقدس، هم رزمنده بود، هم مبلغ بود، هم گفتمان‌ساز بود و هم، در حمایت لجستیکی همراه و همگام بود.

وی ابراز کرد: شهدای روحانیت در سنین مختلف و از مذاهب گوناگون حضور داشته‌اند؛ روحانیون داوطلبانه و فعال در صحنه‌ها حضور داشته‌اند؛ میراث وصیت‌نامه و گنجینه فاخر شهدای ما، راهنمای امروز ایران، جهان و محور مقاومت است و روحانیت ما افتخار دارد که همراه با مردم، آمیخته با مردم و متواضع در برابر مردم، شهدا را تقدیم کرده است.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه خاطرنشان کرد: پیام شهدای ما به طلاب و روحانیون این است که حوزه انقلابی، حوزه در تراز انقلاب اسلامی، حوزه پاسخگو به نیازهای نسل نو و حوزه پاسخگو به نیازهای بین‌المللی است.

مدیر حوزه‌های علمیه تصریح کرد: شهدا ما را به حضور در صحنه‌های انقلاب، دفاع از انقلاب و ارزش‌های الهی فرا می‌خوانند؛ حوزه عصر انقلاب، باید پیرو شهدای عالی‌قدر و ویژگی‌های آن متمایز از حوزه عصر انزوا باشد؛ ما طلاب و روحانیون آمده‌ایم تا دست در دست شهدای عالی‌قدر خود قرار دهیم؛ ما با رهبری بزرگوار و مراجع عالی‌قدر پیمان تحصیل، جهاد علمی، اجتماعی و سیاسی می‌بندیم؛ چشم‌های باز و بصیرت عالی در شرایط گوناگون وظیفه ماست.

امام جمعه قم بیان کرد: پیام این اجلاس به مردم ایران و محور مقاومت این است که روحانیت بر همان اوصاف زهد، قناعت و مردمی بودن استوار است؛ البته ممکن است، استثناهای ناصحیحی در میان روحانیون باشند؛ اما منطق روحانیت، تواضع در برابر مردم و غم‌خواری آنان است و این ویژگی‌ها را با تمام وجود حفظ خواهیم کرد.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: عمامه‌های خود را نشانه مقاومت، کفن‌های مقاومت و پرچم ایستادگی برای ایثار و شهادت می‌دانیم؛ هر شخصی آماده ایثار نیست، حوزه جای او نخواهد بود و نباید لباس روحانیت را بپوشد.

وی ابراز کرد: پیام نهایی این اجلاس، به دشمنان امت اسلام و محور مقاومت است؛ امروز روحانیت، حوزه، دانشگاه و همه اقشار و نیروهای مسلح ما، مانند عصر دفاع مقدس؛ بلکه بیشتر در صحنه حاضرند؛ به دشمنان اعلام می‌کنیم: خیالتان راحت باشد و ره به جایی نمی‌برید و این ملت در کنار رهبر معظم انقلاب و فرماندهی کل قوا در مقابل شما و اهداف شوم شما خواهد ایستاد.

• روحانیت در دفاع مقدس پیش‌قراول بود

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی نیز در این کنگره که به‌صورت تصویری با حضار سخن می‌گفت، ابراز کرد: تعلیم، معرفت‌افزایی و تربیت نفوس مستعده، نقش عالمان دینی است و دو وظیفه عمده «تعلیم» و «تعدیل» بر عهده آنان است.

رئیس‌جمهور کشورمان خاطرنشان ساخت: علمای دین همواره در طول تاریخ بر همین سلوک مشی کرده و الگو و اسوه برای همگان شده‌اند؛ اگر زندگی علمای بزرگ را در طول تاریخ ببینیم، همواره بر همین مبنا حرکت کرده‌اند و به تفسیر، تبیین معارف دین و در کنار آن، مبارزه با فساد و ظلم داشته‌اند.

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی تصریح کرد: اینکه علمای ما مورد خشم و غضب مستکبران قرار گرفته‌اند، به‌دلیل همین پیش‌قراولی است؛ امروز امام ما به‌عنوان بهترین الگو هم در عرصه شاگردپروری و تبیین معارف دین و هم در عرصه مبارزه با ظلم، کفر و الحاد شناخته شده است و رهبری معظم انقلاب نیز، الگوی بزرگی برای ماست و علمای بزرگ ما در حوزه‌های علمیه به‌ویژه حوزه علمیه قم که نمونه برای همگان هستند، همین مشی را دارند.

وی بیان کرد: آنچه در این عرصه مهم است، آن است که بدانیم، کارهای بزرگ، خشیت از خدای متعال می‌خواهد و رمز موفقیت بزرگان دین ما، همین نکته بوده است و همواره به فکر تکلیف و ادای وظیفه بوده‌اند.

رئیس‌جمهور اظهار کرد: روحانیون در ایام دفاع مقدس، وظیفه خود را حضور در جبهه‌های دفاع حق علیه باطل می‌دانستند و به وظیفه الهی می‌اندیشیدند و همواره در تمام سختی‌ها خود را در کنار مردم می‌دیدند و در میان آنان حضور داشتند.

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی ابراز کرد: در ایام کرونا مشاهده کردیم که روحانیون چگونه وارد این عرصه شده و جان‌فشانی کردند و بنده در تماس با برخی مدیران بیمارستانی، از جهاد و فداکاری‌های روحانیون بسیار شنیدم. آنها بیان می‌کردند که ما نمی‌دانستیم، «در کنار مردم بودن» و «با درد مردم همراه بودن»، در روحانیت ما وجود دارد.

وی خاطرنشان کرد: روحانیت این‌گونه پرورش پیدا کرده است و دلیل اینکه امروز روحانیت علی‌رغم تمام شایعات و تهمت‌ها، در دل مردم جای دارد، همین مسئله است که حوزه و روحانیت، کنار مردم حضور داشته و به مردم نمی‌گویند، بروید؛ بلکه می‌گویند بیایید؛ آنها خود عامل به گفته‌ها هستند و عمل می‌کنند.

سخنران کنگره شهدای روحانی تصریح کرد: امروز اگر تعداد شهدا را در اقشار گوناگون مشاهده کنیم، بالاترین تعداد شهید در اقشار مختلف، مرتبط با صنف روحانیت است که نشان‌دهنده پیش‌قراولی و پیشتازی روحانیت می‌باشد.

رئیس‌جمهور بیان کرد: امروز روحانیون، مشکلات معیشتی بسیاری داشته و کمترین میزان دریافتی، مربوط به طلاب و فضلای ماست؛ اما بیشترین حضور و جان‌فشانی و با مردم و در کنار آنان بودن را از روحانیون می‌بینیم.

ادامه در صفحه بعد